

# Serbarea în învățământul preșcolar

## Article history:

Received: 26.10.2025

Accepted: 10.12.2025

Available online: 31.12.2025

<https://doi.org/10.56177/eon.6.4.2025.art.10>

CC BY-NC 4.0

**Alina-Maria MOLDOVAN**

*Universitatea Lucian Blaga din Sibiu*

**alina.moldovan@ulbsibiu.ro**

<https://orcid.org/0009-0005-0347-5209>

**TITLE:** "Festive performance in preschool education"

**ABSTRACT:** Festive performances hold a distinctive place in the preschool educational environment; therefore, this article proposes an examination of theatrical manifestations, such as Christmas performances, from the perspective of theatre pedagogy, highlighting the formative potential inherent in the process of their realization. These events are delimited from theatrical performances, as they do not pursue artistic value or aesthetic outcomes, but rather aim to create a supportive framework that facilitates children's developmental processes. Through the careful selection and use of theatrical methods—such as dramatization, role-play, and storytelling—aligned with the needs, abilities, and interests of the target group, children can develop essential cognitive and socio-emotional competencies. Within a safe and supportive environment, they are encouraged to practice communication skills, critical thinking, empathy, self-esteem, collaboration, and social behavior. By highlighting the formative potential of theatre in education through theoretical and empirical perspectives, this article ultimately proposes a set of guidelines and recommendations that support the paradigm in which the formative process takes precedence over artistic performance, thereby transforming festive celebrations into authentic educational experiences.

**KEYWORDS:** theater pedagogy, festive activities, preschool education, theatre in education, performative events, child-centered approaches.

**REZUMAT:** Serbările ocupă un loc aparte în mediul preșcolar, motiv pentru care, articolul de față propune o examinare a acestor tipuri de manifestări teatrale, ca de exemplu Serbarea de Crăciun, din perspectiva pedagogiei teatrale, evidențiind potențialul formativ aferent procesului de realizare. Evenimentele de acest tip, se delimitează de spectacolul teatral, deoarece nu urmăresc performanță artistică și rezultat estetic, ci crearea unui cadru în care preșcolarului îi este facilitat procesul de dezvoltare. Selectând și utilizând metode teatrale precum dramatizarea, jocul de rol sau tehnici de tip storytelling, în concordanță cu nevoile, abilitățile și interesele grupului țintă, copiii pot dezvolta competențe cognitive și socio-emoționale esențiale pentru viață, exersând într-un spațiu sigur, tehnici de comunicare, gândire critică, empatie, stimă de sine, colaborare și comportament social. Evidențiind valoarea formativă a teatrului în educație din perspectiva teoretică și științifică, articolul propune în cele din urmă o serie de repere și recomandări ce susțin paradigma conform căreia procesul formativ primează în fața performanței artistice și traduc aceste celebrări ca experiențe educaționale autentice.

**CUVINTE-CHEIE:** pedagogie teatrală; activități festive; învățământ preșcolar; teatru în educație; manifestări performative; abordări centrate pe copil;

## Introducere

În fiecare an, în luna decembrie, simțurile noastre par să se trezească într-o altă dimensiune. Aici, unde luminile orașului se-aprind, unde mirosul de brad și de cozonac trezesc amintiri din copilărie, unde azul îți este alintat de colinde și mâinile înghețate se încălzesc deasupra focului în trosnetul lemnului, aici spațiul permite serbarea de momente de blândețe și recunoștință. Spiritul sărbătorilor de iarnă, pare că transcende dincolo de tradiție, de religie și de obicei, spre motivație și inspirație.

În acest peisaj, în fiecare an suntem invitați să ascultăm pulsând inimi de copii în așteptarea Crăciunului, și să participăm la *Serbarea de Crăciun*. Acest eveniment, organizat anual în grădinițe și școli de pretutindeni, reunește familii, cadre didactice și copii într-un cadru festiv, conceput ca un moment de celebrare cu prilejul sărbătorilor de iarnă. De-a lungul timpului, serbarea s-a transformat într-un moment de reper în viața preșcolarului și în spectacol sub privirile publicului, dar și într-o probă a competențelor organizatorice, pedagogice și artistice în activitatea cadrului didactic. Acest eveniment desfășurat, sub privirile publicului, se bucură de succes, însă ridică o serie de întrebări cu privire la echilibrul dintre dimensiunea educațională și presiunea performativă asociată actului scenic.

În acest context, vom încerca să abordăm conceptul de *serbare* din perspectiva pedagogiei teatrale, descoperind acest tip de manifestare teatrală ca servind scopurilor educaționale. În această

paradigmă, procesul formativ primează în fața performanței artistice, a abilităților regizorale și a celor actricești. În această paradigmă, accentul cade pe crearea unui cadru în care preșcolarul sau elevul poate exersa, dezvolta și dobândi competențe, abilități și valori esențiale pentru viață.

### Aspecte teoretice

Atunci când vorbim despre pedagogie teatrală, avem în vedere educația pentru teatru, cea prin teatru și nu în cele din urmă educația înspre teatru (Uta Heindl în Göhmann 2004). În procesul educațional la nivelul învățământului primar și preșcolar, suntem interesați în primul rând de ultimele două dimensiuni enumerate mai sus.

Educația înspre teatru relevă în primul rând intenția de a pregăti publicul pentru vizionarea unui spectacol de teatru, începând de la conduită până la înțelegerea mesajelor teatrale și dezvoltarea simțitului estetic.

Educația prin teatru, presupune o suită de instrumente specifice artei spectacolului de teatru, care vin în sprijinul dezvoltării inter și intra-personale a celor angrenați în procese teatrale. Pornind de la afirmația conform căreia *"actorul se are pe sine însuși drept câmp de activitate (...) Lucrurile pe care le cercetează el și, totodată, instrumentele cercetării lui sunt mâinile sale, ochii, urechile și inima"* (Brook 2009, 13), drama, jocul de rol, exercițiile teatrale și activitățile scenice, devin metode de cunoaștere și de dezvoltare a potențialului personal, precum dezvoltarea de abilități de comunicare, gândire critică, empatie, cunoaștere, conștientizarea de sine, încrederea în sine și comportamentul social (Liebau, Leopold and Zirfas 2009).

Dramatizarea spre exemplu, înțeală ca proces de redare a unui conținut, ca mod de a transpune în spirit teatral povestiri și a pune în valoare a mesaje (Cooper 2010), utilizată ca instrument în dezvoltarea abilității de înțelege și aceea de a reflecta critic asupra unui text citit, de a analiza critic informații și de a desprinde idei centrale, poate sprijini eforturi în sfera literației.

Jocul de rol pe de altă parte, care presupune acțiune și interpretare, stimulează capacitatea de analiză și se relevă ca exercițiu de comunicare, inclusiv la nivel de gesturi, mimică și tonalitate a vocii. Eforturile depuse în scopul interpretării unui rol se conturează ca rezultat al preocupării conștiente cu sinele, cum notează Ruping, iar imitarea se transformă în asumare și atitudine conștientă (Patricia Neuhofer 2006).

Conceptul de *teatru în educație*, cunoscut sub acronimul de TIE, a fost vreme îndelungată dezbătut atât în plan artistic, cât și educațional. Practica specifică la nivel de concept, fiind regăsită sub diverse alte denumiri, a îngreunat delimitarea din punct de vedere terminologic, însă la nivel de practică educațională și-a câștigat legitimitatea. Astfel, cercetările au arătat că practica teatrală în educație îmbină obiectivele pedagogice cu cele artistice și sociale, oferind un cadru valoros pentru dezvoltarea personală și socială a elevilor, atunci când tehnicile sunt selectate și utilizate în raport cu vârsta, interesele, experiența și contextul aferent grupului țintă (Spyropoulou 2025).

Studiile arată că activitatea teatrală sprijină procesele dezvoltare a competențelor în rândul copiilor, facilitând îmbunătățirea semnificativă a abilităților cognitive și a creativității (Liu 2023), dezvoltarea competențelor de literație (Hu 2025) și limbaj, și îmbunătățirea performanței academice la discipline precum limbă și matematică. Capacitatea unică a teatrului de a oferi un spațiu sigur pentru a *experiența* anumite situații, permite elevilor să depășească dificultăți socio-emoționale și să își dezvolte încrederea în sine, să construiască relații cu colegii, demonstrând în cele din urmă un nivel crescut de empatie, capacitate de colaborare și mai bune abilități de exprimare (Abhimanyu UB 2023 și Braha 2025).

### Serbarea – repere și recomandări

Cunoscând aceste aspecte de ordin teoretic, care stau la baza recomandărilor ce urmează, revenim la ceea ce se dorește a fi o *serbare* în învățământul preșcolar, acel eveniment desfășurat cel puțin o dată pe an în cadrul căreia competențele preșcolarului sunt puse în lumina reflectoarelor.

În căutarea de repere cu privire la realizarea acestui tip de manifestare, recomandările sunt puține și experiențele împărtășite în mediul online, devin linii directive pentru noi încercări artistice.

Astfel, în peisajul acestor serbări identificăm și texte lipsite de conținut, poezii înșiruite fără un fir logic al desfășurării acțiunii, potrivite sau mai puțin potrivite unei anumite categorii de vârstă, copiii în roluri principale și copii în rol de *decor*, etc. Având în vedere cele menționate mai sus, pentru a asigura eficiența procesului educațional în activități teatrale, este nevoie ca mijloacele să fie selectate în raport cu vârsta, interesele, experiența și contextul preșcolarului. În concluzie, recomandarea este aceea de a căuta povestea grupei, de a contura discursul pornind de la context și cu gândul că definitoriu nu este rezultatul imediat, ci procesul de formare și dezvoltare din spatele rezultatului prezentat publicului. Astfel, serbarea va deveni evenimentul prin care îi serbăm pe cei pe care îi îndrumăm și nu expunem rezultate didactice. Totodată, vârsta, fără a înțelege o catalogare de tip șablon, ci pornind de la experiența actanților, este extrem de importantă în realizarea serbării. La grupa mică, e nevoie să ne amintim așadar, că acești copii s-au așezat recent în scăunelele preșcolarilor și abia ce au depășit emoția acestui nou statut. În acest context, recomandabilă pare a fi o serbare restrânsă, de scurtă durată și desfășurată într-un mediu familiar, care să susțină sentimentul de siguranță a copilului. Activitățile copil- părinte se pot sprijini sentimentul de satisfacție a copilului, care își invită părintele la „serviciul său” și îl ghidează în procesul de descoperire a spațiului și de învățare a unui cântec de Crăciun. În cazul în care se dorește punerea în scenă a unei povești scurte, este de preferat ca textele sau poeziile să nu fie recitate individual. La grupa mică se poate utiliza de exemplu o poveste înregistrată audio și acțiunea se poate desfășura cu păpuși la paravan. De reținut este totodată, importanța prezenței cadrului didactic în spatele paravanului, alături de copii, pentru a le oferi sprijin și siguranță.

Poziționarea lângă copii rămâne un element esențial și la grupa mijlocie, unde emoția serbării vine la pachet cu așteptările privind progresul fiecărui preșcolar. Emoțiile cadrului didactic cresc în raport cu aceste așteptări proiectate în conștiința socială și totodată, cu emoția conștientizării evenimentului de către copii. În acest context, serbările sunt adesea înșiruiți de poezii și cântece cu tematică aferentă, fără conexiuni clare între momente și o intenționalitate concretă în acțiune, un fir logic în desfășurarea acțiunii și care să fie ușor de urmărit. Poeziile sunt reproduceri fidele de ritm și intonație a variantei recitate de cadrul didactic sau părinte în ultimele săptămâni, și adesea lipsite de conținut. Dacă ne gândim la *cățeluș cu părul creț*, de exemplu, vom observa că textul revine în memoria noastră cu ritm și rimă, însă vom conștientiza totodată că nu ne-am preocupat de conținutul a ceea ce rostim, atunci când ne vom întreba al cui este acest cățel? Ce culoare are? A cui este rața? De ce fură rața din coteț? Cum se jură?, etc.

Înțelegerea textului reduce riscul de blocaje și contribuie la interpretare autentică. Astfel că, recomandate sunt poezii scurte, care dezvăluie povești sau întâmplări ce pot fi raportate la experiența celui ce le rostește, cu fir epic și care pot fi însoțite de mișcare.

Utilizarea tehnicilor de tip storytelling în organizarea serbărilor, în cadrul cărora educatorul/educatoarea citește povestea, iar copiii o completează sau intervin în desfășurarea acțiunii cu replici scurte, sunete sau mișcări, oferă posibilitatea de distribuire a rolurilor într-un mod echilibrat și accesibil tuturor, contribuind la crearea unui climat incluziv. Această abordare sprijină dezvoltarea creativității, a capacității de comunicare și de autoreglare emoțională. Copiii pot contribui la crearea atmosferei intervenind prin sunete, mișcări și gesturi, ceea ce facilitează totodată crearea unei culturi de colaborare și încredere la nivel de grup. De reținut este și în acest caz, faptul că durata manifestării trebuie să fie adecvată vârstei și familiarizarea cu spațiul în care se desfășoară activitatea, constituie puncte de reper în vederea organizării serbării.

Atunci când ne raportăm la grupa mare, vă rog să îmi permiteți să vă invit la un exercițiu de imaginație. În fața spectatorului se conturează tabloul unei serbări la grupa mare, unde descoperim un spațiu desprins dintr-o lume de poveste, copii „cuminți” în costume festive așezați atent pe scenă într-un decor de Crăciun creat din elemente decupate individual și frumos colorate. Acest decor minunat ne invită să admirăm munca copiilor, iar precizia contururilor și rețușurile de culoare, trădează intervenția mâinilor iscusite ale educatorului/oarei.

Apoi, regăsim în imagine educatorul/educatoarea, care stă în picioare în public și ține desfășurătorul în mână urmărind cu atenția unui vultur fiecare acord și fiecare virgulă. Pare acel regizor atotștiutor și simțitor, care deține adevărul absolut și care a pus pe umerii unor suflete o ordine mondială

a cărei execuție trebuie să fie oglinda perfectă a propriei viziuni și al cărui scenariu e desenat până în ultimul detaliu pentru a impresiona marele public- părintele. După serbare, auzim printre laudele aferente și replici precum „Sunt copii, atâta pot!”, „Ai văzut ce frumos a recitat fiul lui Popescu?”, „Zici că ai avut prune în gură, copile!”, sau „Vai! dar de ce te-ai rușinat așa?” etc. Întrebarea care se naște aici, este dacă aceste replici pot genera blocaje, pot reduce stima de sine a copilului sau pot naște temeri cu privire la vorbitul în public? Imaginați-vă acum că sunteți un copil la acea serbare, că stați pe scenă și trebuie să țineți un discurs în fața celor mai dragi persoane și totodată în fața multor necunoscuți, aveți emoții că trebuie să rețineți textul, că sub privirile atente ale spectatorilor e nevoie să vă amintiți încotro trebuie să vă deplasați.

Acest exercițiu de imaginație are menirea de a trezi în conștient faptul că, indiferent de vârstă, a vorbi în fața unui public cu încredere și siguranță presupune asumarea unei expunerii pentru care este necesar să fim pregătiți. Este de reținut că, este firesc să fie nevoie să ne fie reamintită intrarea în scenă, atunci când intervenția nu este susținută de un fir logic al desfășurării acțiunii, precum este firesc, și să uităm textul, atunci când îl memorăm mecanic.

Astfel, recomandările în ceea ce privește serbarea, se concentrează în jurul întrebării „de ce?” și a răspunsurilor clare, concrete și susținute. Se întrevede nevoia ca, momentele reprezentate scenic să respecte un fir epic accesibil și să prezinte un conținut coerent și structurat, cu texte și poezii atent selectate și adaptate specificului grupului. Memorarea acestor texte se realizează prin înțelegerea firului logic al acțiunii și prin raportarea autentică la povești sau la situație, cu flexibilitate și oferind spațiu de manifestare a creativității copiilor. Un alt reper îl constituie distribuirea echitabilă a rolurilor, asigurând însemnătatea fiecăruia și facilitând intervenții scurte și justificate. În cele din urmă, cu toate că ne referim la „grupa mare”, asigurarea unui cadru de siguranță, într-un spațiu cu care copiii au avut suficient timp să se familiarizeze, precum și susținerea activă a cadrului didactic din culise, contribuie la crearea unui climat pozitiv și în final a atmosferei adecvate serbării.

## Concluzii

În culisele acestui moment emoționant, numit serbare și ridicat la rang de spectacol, sunt inimi de copii ce bat alert sub costume festive și ale căror emoții se aud tremurând în versuri. Serbarea, deși îmbracă mantaua teatrală, este despre fiecare dintre acești copii, este o sărbătoare a ceea ce fiecare este și devine în fiecare zi. Serbarea nu este despre performanță artistică și rezultat estetic, serbarea este despre procesul de dezvoltare și creație, este despre fiecare și despre împreună. Astfel, în cele din urmă, ar fi potrivit să ne amintim că dincolo de text găsim sens, că dincolo de punctuație se află o intenție, dincolo de cuvânt regăsim emoție, dincolo de fiecare zâmbet de copil este o poveste, și că, fiecare manifestare artistică realizată la nivel de învățământ preșcolar necesită atentă adaptare și o conștiință cu privire la impactul și efectele pe care le poate avea asupra celor implicați.

## References:

- Abhimanyu UB. "The role of theater in children's cognitive development: An analysis." *International Journal of Novel Research and Development (IJNRD)* 8 (2023): 10-17.
- Braha, I., & Fuchs, A. "Theater and drama education as a teaching tool for students with learning disabilities." *Gaia* 1, 2025: 1-13.
- Brook, Peter. *Împreună cu Grotowski: teatrul e doar o formă*. Edited by George Banu și Grzegorz Ziolkowski. Translated by Eugen Wohl și Andreea Iacob Anca Măniuțiu. București: Cheiron, 2009.
- Cooper, Chris, ed. *Making a World of Difference. A DICE resource for practitioners on educational*. DICE Consortium, 2010.
- Göhmman, Lars. *Theatrale Wirklichkeiten*. Aachen: Editura Mainz, 2004.
- Hu, Yaxin, and Jack Shu. "The Effect of Drama Education on Enhancing Critical Thinking Through Collaboration and Communication." *Education Sciences* 15, no. 5: 565., 2025.
- Liebau, Eckart, Klepacki Leopold, and Jörg Zirkas. *Theatrale Bildung: Theaterpädagogische Grundlagen und kulturpädagogische Perspektiven für die Schule*. Weinheim und München.: Juventa, 2009.

- Liu, Yuanyi. "The Effects of Children's Drama on Children's Cognitive Ability and Creativity." *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 6(4) (2023): 1949–1965.
- Patricia Neuhofer, Andrea Hoda. *Theaterpädagogik als Schlüssel zum affektiven Lernen in der Gesundheits- und Krankenpflegeausbildung*. München: GRIN, 2006.
- Spyropoulou, Maria. "Theater in Education and The New School: A Shift in Educational Priorities." *European Journal of Education Studies*. 12 (2025): 531-550.

**BIONOTE:**

**Alina Maria Moldovan** is a lecturer within the Department for Teacher Training at the "Lucian Blaga" University of Sibiu. Her academic and professional development is rooted in a sustained commitment to theatre pedagogy, with particular attention to its transformative potential in educational contexts. Her work is structured around the three interconnected dimensions of theatre pedagogy: education for theatre, through theatre and towards theatre, developed through both academic training and long-term artistic practice as puppeteer and theatre pedagogue. She currently teaches theatre pedagogy and puppet theatre courses, engaging future educators in the exploration of dramatic methods and creative expression.